

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

A Nemzeti Választási Bizottság 710/2018. számú határozata

A Nemzeti Választási Bizottság a H. G. I. (a továbbiakban: Beadványozó) által benyújtott fellebbezés tárgyában – 18 igen és 1 nem szavazattal – meghozta a következő

határozatot:

A Nemzeti Választási Bizottság a Somogy Megyei 04. sz. Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság 48/2018. (IV. 06.) határozatát megváltoztatja, a kifogásnak részben helyt ad, és megállapítja, hogy Takács József, Balatonszemes polgármestere azzal, hogy a 2018. évi országgyűlési képviseléválasztás kampányában közhatalmi pozíciójával összefüggésbe hozhatóan vett részt jelölő szervezet kampányeszközének terjesztésében, megsértette a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjait.

A Nemzeti Választási Bizottság Takács József polgármestert 345.000 Ft, azaz háromszáznegyvenötezer forint összegű bírság megfizetésére kötelezi.

A bírság összegének megfizetését átutalással kell teljesíteni a Nemzeti Választási Iroda Magyar Államkincstárnál vezetett fizetési számlaszámára – 10032000 - 01040391 - 00000000 – jelen határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül. A közlemény rovatban fel kell tüntetni az alábbi bírságazonosító számot: V182090746. A bírság meg nem fizetése esetén adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül, amelyet a Nemzeti Választási Iroda megkeresésére az állami adóhatóság szed be.

A határozat ellen a meghozatalától számított 3 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Nemzeti Választási Bizottságnál (1054 Budapest, Alkotmány u. 3., levélcím: 1397 Budapest, Pf.: 547., e-mail: nvb@nvi.hu). A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2018. április 13-án 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhű másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illeték-feljegyzési jog illeti meg.

Indokolás

I.

[Az első fokon eljáró választási bizottság döntése és az azt megalapozó tényállás]

[1]Beadványozó 2018. április 6-án kifogást nyújtott be Somogy Megyei 04. sz. Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OEVB). Beadványában előadta, hogy a 2018. április 5-én Balatonszemes területén közmunkások Witzmann Mihály, a FIDESZ-KDNP jelöltje támogatására buzdító szórólapokat osztogattak. Bizonyítékként választópolgári nyilatkozatot csatol és szórólapot, amelyeken jól látható, hogy Takács József polgármesteri minőségében Witzmann Mihály támogatására szólít fel az országgyűlési választásokon.

[2]Takács József polgármester tevékenysége és a hivatkozott szórólap véleménye szerint egyértelműen kampányeszköznek minősül. Ezzel a polgármester megsérti a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjában foglalt alapelveket. Kiemeli a Kúria Kvk.III.37.326/2018/4. számú határozatát, mely szerint az önkormányzatnak a választások idején semlegesnek kell maradnia, nem köteleződhet el egyetlen jelölt mellett sem. A rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvét már önmagában az sérti, hogy a Wittzmann Mihály jelöltet támogató szórólapokat közmunkások osztogatták, és azt is figyelemre méltónak tartja, hogy a szabályokkal tisztában lévő, választásokon jelöltként többször induló személy járt el rosszhiszeműen. Kérte mindezekért a jogszabálysértés megállapítását, a további jogsértéstől való eltiltást és bírság kiszabását.

[3]Az OEVB 48/2018. (IV. 06.) határozatával a kifogást érdemi vizsgálat nélkül utasította el. A határozat indokolásában megállapítja, hogy a kifogásban hivatkozott szórólapot Beadványozó nem csatolta, kifogásához csak egy balatonszemesi lakos nyilatkozatát mellékelte, aki előadta, hogy 2018. április 5-én 07 óra 30 perckor látta Balatonszemesen ahogyan a kifogásban megjelölt szórólapot közmunkások osztogatták, illetve a postaládákba helyezték.

[4]Az OEVB a tényállás tisztázása érdekében nyilatkozattételre hívta fel Takács József polgármestert, aki előadta, hogy a kifogásban megjelölt szórólapokat a siófoki FIDESZ Iroda egyik munkatársa juttatta el hozzá, hogy a helyi FIDESZ aktivistáknak adja át, akik majd azokat kiszállítják. Az aktivisták azonban nem jelentkeztek, elérni nem tudta őket, ezért mint balatonszemesi állampolgár saját költségére gondoskodott a lapok kihordatásáról. A munka elvégzésére a Szemesért Nonprofit Kft.-vel kötött megállapodást, amelyről a cég számlát adott és nyugtát állított ki.

[5]Az OEVB ezt követően megállapította, hogy Beadványozó nem csatolt olyan bizonyítékot, amelyből megállapítható lenne a beadványban hivatkozott szórólapok tartalma, a szórólap kihordás körülményei: a szórólapozó személyek tevékenységüket milyen minőségben végezték, ki adott utasítást részükre a feladat elvégzésére. A csatolt bizonyítékok véleménye szerint így nem elégségesek sem a kifogásban foglaltak alátámasztására, sem a jogszabálysértés érdemi vizsgálatához, mivel nem állnak rendelkezésre olyan tényeken alapuló bizonyítékok, amelyek a jogszabályi rendelkezésekkel minden kétséget kizáróan összevethetők lennének, és ezáltal a kérelmezett jogsértés megállapítására kellő bizonyítottság hiányában nem biztosíthatnak jogalapot.

[6]Az OEVB továbbá felhívta a figyelmet, hogy a polgármester magatartását alkalmasnak találta a választás tisztaságának, a jelöltek és jelölő szervezetek közötti esélyegyenlőség, továbbá a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvének megsértésére. Idézi ezzel kapcsolatban a Kúria Kvk.IV.37.360/2014/2. számú végzését, amely elvi jellegű követelményt fogalmaz meg az esélyegyenlőség biztosítása érdekében, és amely értelmében az önkormányzatoknak tartózkodnia kell az országgyűlési választási kampányban való részvételtől.

II.

[A fellebbezés tartalma]

[7]Az OEVB határozatával szemben Beadványozó 2018. április 7-én 15 óra 53 perckor nyújtott be fellebbezést. Előadta, hogy az OEVB határozata jogszabálysértő. Érdemi vizsgálat nélkül elutasította kifogását melyben „Balatonszemes Község polgármesterének, Takács Józsefnek azon magatartását, mellyel a választókerületben a FIDESZ-KDNP színeiben induló Witzmann Mihály, illetőleg az őt jelölő szervezet 2018-as országgyűlési választásokon való támogatására buzdít – tette, nevezettek népszerűsítését szolgáló, közmunkások általi szórólaposztogatással. A szórólapokon jól kivehetően látható, hogy Takács József mindezt polgármesteri minőségében teszi”.

[8]A fentieket igazoló nyilatkozat a kifogáshoz csatolva volt, és Takács József szóban maga is megerősítette és nyilatkozatot adott arról, hogy a „siófoki Fidesz iroda által kiadott feladatot ellátta”.

[9]Megítélése szerint az OEVB eljárása nem felel meg a Ve. 43. §-ában foglalt követelményeknek, nem értékelte a jogszabályoknak megfelelően a bizonyítékokat. Az OEVB a Ve. 43. § (2) bekezdésében megjelölt bizonyítási formákat konjunktívan értelmezte, azonban a normaszövegből ennek ellentéte következik. Ezzel szerinte az OEVB a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjaiban foglalt követelményeket is semmibe veszi.

[10]Az OEVB maga tartotta szükségesnek, hogy a tényállás tisztázása érdekében a Ve. 43. § (3) bekezdését alkalmazza; majd, miután ezen eljárással kétséget kizáróan bizonyítottá váltak Beadványozó állításai, azzal teljesen ellentétes döntés született. A határozatban részletesen kifejtésre kerül, hogy a tevékenység maga valóban jogsértőnek tekinthető, azt azonban bizonyítottság hiányában nem hajlandó megállapítani a bizottság. Teljességgel érthetetlennek tartja, hogy a bizottság a saját maga által idézett kúriai gyakorlattal (Kvk.37.360/2014/2.) is ellentétben – mellyel megerősítette a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjának a sérelmét – hogyan juthatott arra a konklúzióra, hogy a tényállás tisztázásához szükséges bizonyítékok nem elegendőek.

[11]Az OEVB „az érdemi vizsgálat nélküli elutasításra nem hivatkozhat a határozatában közölt indokolás ellenére, hiszen azzal, hogy a jogsértést magát elismerte, illetőleg azzal, hogy a becsatolt bizonyítékokat nem találta elegendőnek (és nem azok alkalmatlanságára hivatkozott), érdemben a kifogás vizsgálatába bocsátkozott, így a Ve. 215. § c) pontjára való hivatkozás az érdemi vizsgálat nélküli elutasítás indoka vonatkozásában helytelen és törvénysértő”.

[12]Beadványozó ezért fenntartja a kifogásban megjelölt kérelmeit, és kéri az OEVB határozatának megváltoztatását.

III.

[A Nemzeti Választási Bizottság döntése és jogi indokai]

[13]A fellebbezés részben megalapozott. A Nemzeti Választási Bizottság a Ve. 231. § (4) bekezdése szerint a másodfokú eljárás keretében a sérelmezett határozatot, valamint az azt megelőző eljárást vizsgálja.

[14]A Nemzeti Választási Bizottság megállapítja, hogy a kifogásban és a fellebbezésben foglaltakkal szemben Beadványozó által megjelölt szórólap tartalma nem azonosítható, mert az egyik jogorvoslati kérelemhez sem került csatolásra bizonyítékként, így jelen eljárásban bizonyítékként a kifogáshoz csatolt választópolgári nyilatkozat, és a kérelmezett polgármester elsőfokú eljárásban tett nyilatkozata vehető elsődlegesen figyelembe.

[15]A Ve. 43. § (1) bekezdése alapján a választási bizottság a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján tisztázza a döntéshozatalhoz szükséges tényállást. A (2) bekezdés szerint a választási bizottság eljárásában minden olyan bizonyíték felhasználható, amely alkalmas a tényállás tisztázásának megkönnyítésére. Bizonyíték különösen: a nyilatkozat, az irat, a tanúvallomás és a tárgyi bizonyíték. Végül ugyanezen jogszabályhely (5) bekezdése szerint a választási bizottság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.

[16]A Ve. 212. § (2) bekezdés b) pontja alapján a kifogásnak tartalmaznia kell a jogszabálysértés bizonyítékait.

[17]A Kúria több eseti döntésben munkálta ki a Ve. sommás jogorvoslati eljárásának a Nemzeti Választási Bizottság által is alkalmazott követelményrendszerét. Legutóbb Kvk.IV.37.368/2018/2. számú végzésében erősítette meg, a „Kúria ítélkezési gyakorlata szerint (Kvk.IV.37.315/2014/2.szám) bizonyítás felvételét az eljárás sommás jellege csak szűk körben és korlátozott eszközökkel teszi lehetővé, a Kúria a sérelmezett határozat, valamint az azt megelőző eljárás jogszerűségét – a bírósági felülvizsgálati kérelem megalapozottságát – azon bizonyítékok alapján bírálja el, amelyet a kérelmező elé tár.”

[18]A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy az OEVB maga döntött a bizonyítási eljárás lefolytatásáról, a tényállás tisztázása érdekében, és ennek keretében beszerezte Takács József polgármester szóbeli és írásbeli nyilatkozatát. Ezek után a benyújtott és beszerzett bizonyítékokat értékelte, majd az érdemi vizsgálat nélküli elutasítás mellett döntött.

[19]A Bizottság álláspontja szerint az OEVB helytelenül értelmezte a Ve. 212. § (2) bekezdésében foglaltakat, hiszen érdemben vizsgálható, és saját hatáskörben beszerezett bizonyítékok tényleges értékelését követően döntött az érdemi vizsgálatra alkalmatlanságról. Ezzel szemben a döntése tényleges tartalma az, hogy a rendelkezésére álló bizonyítékok nem támasztották alá kellő mértékben a kifogásban

foglalt kérelmet annak ellenére sem, hogy valószínűsíthető a kérelmezett polgármester tevékenységének jogellenessége.

[20]A Bizottság megállapítja továbbá, hogy az OEVB – ha az általa beszerzett bizonyítékok a jogorvoslati kérelemhez kapcsolódnak – nem mellőzheti értékelésüket az ügy érdekében sem. Így az OEVB nem vette figyelembe, hogy a kérelmezett polgármester a szórólap létezését, kampányanyag jellegét, a kifogásban szereplő jelölő szervezethez való kapcsolódását elismerte. A kifogásban foglaltakat elsősorban abban vitatta, hogy a szórólapot közvetlen utasítására terjesztették, és hogy a terjesztésre polgármesteri minőségében került sor.

[21]A nyilatkozatban a Szemesért Nonprofit Kft.-t jelölte meg a feladat teljesítőjeként, és hivatkozott arra, hogy a terjesztésre magánjogi szerződés alapján, 15.748 Ft+Áfa díj ellenében került sor. A szintén mellékelt megállapodás alapján a szóróanyagot (amely a településfejlődést bemutató lapként van megjelölve) Balatonszemes postáladáiba szükséges eljuttatni.

[22]Az OEVB figyelmen kívül hagyta továbbá, hogy a „településfejlődést bemutató lap” a választópolgári nyilatkozat alapján egyértelműen kampánykiadvány, és hogy a terjesztést végző Szemesért Nonprofit Kft. – az önkormányzat honlapján fellelhető képviselő-testületi határozatok szerint önkormányzati tulajdonban lévő cég, amely a szemesertkht.hu című hivatalos oldala alapján feladatait az önkormányzattal kötött szerződés alapján végzi, és főtevékenysége mellett vállal további megbízásokat (gallyazás, stb.).

[23]Mindezeket a bizonyítékokat a Nemzeti Választási Bizottság úgy értékeli, hogy a hivatkozott megállapodás létrejötté és feltételei nem függetleníthetők attól, hogy a szerződő fél a település polgármestere. Ezt alátámasztja, hogy az elsődlegesen önkormányzati feladatokat ellátó cég a kiadvány terjesztését a teljes településre, rövid határidővel (a szerződés 2018. április 3-án kelt), csekély díjazás fejében vállalta el. A cég ezen felül a megbízás tárgyának – a kifogáshoz csatolt választópolgári nyilatkozat alapján valószínűsíthető – választási tartalma ellenére is szerződött a terjesztésre és a kiadvány jellegének félrevezető megjelölését a szerződésben aláírásával jóváhagyta.

[24]Megállapítható, hogy a polgármester törekedett a közhatalmi pozíciójától formálisan elkülöníteni közreműködését, és valószínűsíthető, hogy motivációja az általa leírtaknak megfelelően részben a kiadvány települését pozitív színben feltüntető tartalmából eredt, azonban az önkormányzati cég igénybe vételével nem kellő gondossággal járt el, így a fenti törekvés a jogszabálysértés megállapíthatóságát nem zárja ki, csupán annak súlyát csökkenti.

[25]Mindezek alapján az OEVB döntésének megváltoztatása és a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás sérelme megállapításának van helye, mert a polgármester közhatalmi pozíciójával összefüggésbe hozhatóan vett részt az országgyűlési képviselőválasztás kampányában jelölő szervezet kampányeszközének terjesztésében, és az erre irányuló szerződésében annak jellegét félrevezetően jelölte meg.

[26]A Ve. 2. § (1) bekezdés a) és c) pontjában foglalt alapelvek sérelmét azért állapította meg, mert a kiadvánnyal településről kialakított pozitív képre hivatkozó polgármesternek egyértelműen tudnia kellett azt, hogy annak tartalma a választási kampányt érinti és kifejezetten egy konkrét jelölt támogatására buzdít. Ez olyan szándékos eljárást feltételez, amely a további alapelvi sérelmek, azaz a választás tisztaságának és a jelöltek, jelölő szervezetek közti esélyegyenlőség sérelmének megállapításán túl bírság kiszabását is szükségessé teszi.

[27]A bírság mértékét a Bizottság 345.000 Ft-ban állapítja meg, amellyel kapcsolatban a szándékosság mellett azt is figyelembe vette, hogy a település valamennyi lakójának terjesztették a kampányanyagot.

[28]A Bizottság az elbírálás időpontjában már nem tartja indokoltnak a további jogsértéstől való eltiltást.

[29]Mindezek alapján a Nemzeti Választási Bizottság a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

IV.

[A határozat alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezések]

[30]A határozat a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjain, a Ve. 43. §-án, 140. §-án, 208. §-án, 212. § (2) bekezdés b) pontján, 215. § c) pontján, 231. § (5) bekezdés b) pontján, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 222. § (1) bekezdésén, a 223. § (1) bekezdésén, a 224. § (1) bekezdésén, (2) bekezdésén és (5) bekezdésén, az illetékekről szóló tájékoztatás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

Budapest, 2018. április 10.

Prof. Dr. Patyi András
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke